

Uvod

Naučni interes za problem određivanja, praćenja i kontrole stepena treniranosti sportista se razvio u jedinstven integralan multidisciplinarni sistem, koji je napustio jednostavnu kompilacijsku osnovu i prerastao u specifičnu naučnu disciplinu sa intenzivnim razvojem pripadajuće metodologije. Ta naučna disciplina se naziva dijagnostika treniranosti sportista, koja je zbog svoje fenomenološke prirode, više od ostalih naučnih disciplina, prožeta veštinom, umetnošću i intuicijom, jer na žalost niz bitnih informacija za procenu stanja treniranosti sportista (posebno iz domena ličnosti sportiste), nije moguće objektivno meriti. Aplikativnost morfološke, funkcionalne i psihosocijalne dijagnostike u trenažnoj tehnologiji je toliko velika i specifična, da je na današnjem nivou razvoja poprimila autohtonost i autentičnost u sportu, koja ne postoji u odvojenim-navedenim naučnim oblastima. Tumačenje pokazatelja ukupne treniranosti sportiste nije moguće samo parcijalnim poznavanjem određenih antropoloških karakteristika, nego ono zahteva poznavanje karaktera njihovih međusobnih višestrukih interakcija i relacija u dinamičkom procesu adaptacije, usmerene u cilju podizanja visoke tolerancije na trenažna opterećenja. U tu svrhu je neophodno primeniti specifičnu metodologiju, određene merne instrumente i postupke, kao i metode obrade podataka. Ovim će se utvrditi značaj dobijenih rezultata i njihova neposredna povezanost sa ciljanim stepenom treniranosti i sportskim rezultatom. Danas naučne i stručne institucije u svetu raspolažu kadrovima, opremom i

znanjem koji su potrebni za ovakav proces (ekspertiza stanja treniranosti sportista, za pružanje pomoći, saveta i preporuka trenerima i sportistima). Vrhunski sport s pravom i sa sve većim zahtevima, očekuje od istraživača pomoć za unapređenje trenažne prakse i sistema sportske pripreme. Sportsko dijagnostičko-prognostički centri su iz tog razloga izuzetno bitni za trenere, ali i druge kadrove koji su uključeni u proces pripreme vrhunskih sportista. Stručni kadrovi, kao i tehnologija i metodologija u ovakvim naučno-edukativnim centrima, moraju biti sposobni i specijalizovani za visoku ekspertizu kompletnog dijagnostičkog materijala (donošenje objektivne dijagnoze o stanju treniranosti). Dalji, viši i složeniji proces, predstavlja postavljanje ciljeva i zadataka trenažnog procesa u programiranju upravljačkih aktivnosti, a sve u cilju podizanja nivoa treniranosti sportista. Jedino stalna dijagnostika aktuelnog stanja osobina, sposobnosti i karakteristika sadržanih u jednačini specifikacije sporta (od kojih i zavisi sportski rezultat), omogućava optimizaciju trenažnog procesa i postizanje planiranog sportskog rezultata.

Autori

**Iskustvo nije ono što Vam se događa.
To je ono što činite sa onim što Vam se
događa.**

Olulos Haksli